

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 261/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 70/2020 Z. z., ktorým sa ustanovujú niektoré podmienky financovania sociálnych služieb v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu (ďalej len „NV SR č. 261/2020 Z. z.“)

NV SR č. 261/2020 Z. z. je zverejnené v Zbierke zákonov SR :

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2020/261/20200929>

Právna úprava v **NV SR č. 261/2020 Z.z.** zabezpečuje poskytovanie finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v **nocľahárni** poskytovaného z rozpočtovej kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (verejným (obce, mestá) a neverejným poskytovateľom tejto sociálnej služby vo výške **150 eur/ miesto** v nocľahárni/ mesiac počas celej doby trvania mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 (ďalej len „krízovej situácie a v období do konca kalendárneho mesiaca bezprostredne nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bude ukončená krízová situácia a tomu zodpovedajúcej výške tohto finančného príspevku na rozpočtový rok (to znamená, že na rozdiel od doterajšej právnej úpravy v NV SR č. 70/2020 Z. z., popri rozpočtovom roku 2020 aj na ďalšie rozpočtové roky v ktorých bude trvať krízová situácia). Z dôvodu nepretržitej prevádzky nocľahárne počas krízovej situácie sa totiž zásadným spôsobom zvyšuje časový aj vecný rozsah poskytovanej sociálnej služby a následkom toho sa poskytovateľom sociálnej služby v nocľahárni zvyšujú súvisiace náklady na mzdy a odvody zamestnancov, náklady na zabezpečenie potrebných hygienicko-epidemiologických opatrení, ochranné pracovné prostriedky, čistiace a dezinfekčné prostriedky, vykurovanie, vodné stočné, energie, hygienické pomôcky, potraviny a pod. V čase celodenného poskytovania sociálnej služby v nocľahárni možno náklady na poskytovanie tejto sociálnej služby porovnať s poskytovaním sociálnej služby krízovej intervencie v útulku. Finančný príspevok na poskytovanie sociálnej služby v útulku sa podľa zákona o sociálnych službách poskytuje vo výške 150 eur na miesto na mesiac, resp. vo výške 1 800 eur na miesto na rozpočtový rok.

Právna úprava v **NV SR č. 261/2020 Z. z. rieši aj rozšírenie tzv. tolerovanej neobsadenosti miest o miesta v zariadení, ktoré neboli zmluvne obsadené k 12. marcu 2020.**

Podľa zákona o sociálnych službách je poskytovateľ sociálnej služby, ktorému sa poskytuje finančný príspevok z rozpočtovej kapitoly MPSVR SR povinný za každý štvrťrok vracať MPSVR SR vyplatený finančný príspevok za neobsadené miesta v zariadení (tolerovaná je zmluvná neobsadenosť v zariadení, ktorá nemá vplyv na trvanie nároku na finančný príspevok, u pobytových sociálnych služieb v zariadení 30 dní a u ambulantných sociálnych služieb v zariadení je 19 pracovných dní).

Počas krízovej situácie **podľa NV SR č. 70/2020 Z. z.**, sa všetky zazmluvnené miesta v zariadení ku vzniku krízovej situácie, t.j. k 12. marcu 2020, považujú za obsadené počas trvania krízovej situácie a mesiac po jej ukončení (to znamená, že po celú túto dobu sa u nich už neskúma, či sú obsadené alebo nie a vyplatený finančný príspevok sa ani v prípade ich neobsadenosti MPSVR SR nevracia).

Dôvodom novelizácie NV SR č. 70/2020 Z. z. v tejto časti bola skutočnosť, že dôsledky nebezpečenstva šírenia ochorenia COVID - 19 medzi rizikovou skupinou fyzických osôb počas pretrvávajúcej krízovej situácie začali mať vplyv sčasti aj na záujem fyzických osôb, ktoré sú odkázané na sociálnu službu, začať prijímať počas trvania krízovej situácie vyhlásenej v súvislosti s ochorením COVID - 19 takúto sociálnu službu v kolektívnom zariadení so zvýšeným rizikom vzniku a šírenia tohto ochorenia medzi najrizikovejšou skupinou osôb. Tento vplyv sa začal prejavovať aj u niektorých poskytovateľov sociálnych služieb s významným podielom „zazmluvnených miest“ k 12. marcu 2020, a to vo vzťahu k obsadzovaniu nezazmluvnených miest k 12. marcu 2020, v dôsledku predĺžovania lehôt získavania nových prijímateľov sociálnych služieb (viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní pri pobytovej sociálnej službe v zariadení, resp. počas 20 a viac po sebe nasledujúcich pracovných dní pri poskytovaní ambulantnej sociálnej služby v zariadení), ale aj v dôsledku vytvárania izolačných obytných miestností v zariadení na účely preventívneho oddelenia nových prijímateľov sociálnej služby od ostatných prijímateľov sociálnej služby s dôsledkami na kvalifikáciu miesta ako neobsadeného s povinnosťou vrátenia pomernej časti vyplateného finančného príspevku na toto miesto.

Na druhej strane však nemožno pod objektívne dôsledky COVID - 19 zahrnúť u konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby existujúci výrazne prevažujúci počet miest s neuzatvorenými zmluvami o poskytovaní sociálnej služby, ktorý bol už pred vznikom krízovej situácie vyhlásenej v súvislosti s ochorením COVID - 19 (pred 12. 3. 2020) a pretrváva aj po vzniku tejto krízovej situácie. Z hľadiska povahy a účelu sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb podmienených odkázanosťou ide spravidla o služby dlhodobej starostlivosti pre fyzické osoby, ktoré sú objektívne dlhodobo odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a táto starostlivosť im musí byť dlhodobo poskytnutá alebo zabezpečená v mnohých prípadoch bezodkladne i počas COVID - 19. Z hľadiska povahy a účelu sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb krízovej intervencie ide o potrebu bezodkladnosti riešenia krízovej sociálnej situácie u cieľovej skupiny prehlúbenej i dôsledkami COVID - 19. Tieto faktory odôvodňujú i v konkurenčnom prostredí pôsobenia poskytovateľov sociálnych služieb faktické pokrývanie dopytu po týchto sociálnych službách aj počas krízovej situácie, ktoré sa premieta aj v požiadavke vyžadovania reálnej minimálnej „zmluvnej obsadenosti“ prevádzkovaných a verejnými zdrojmi spolufinancovaných miest v dotknutých zariadeniach sociálnych služieb.

Opakovane je potrebné aj na tomto mieste zdôrazniť, že NV SR č. 261/2020 Z. z. rieši problematiku len ostatných miest v zariadení (mimo miest zmluvne obsadených k 12. marcu 2020), teda ktoré neboli zmluvne obsadené k 12. marcu 2020.

K poslednému dňu každého štvrťroka je podstatným skutkový stav týchto miest (teda miest zmluvne neobsadených k 12. marcu 2020) - koľko z nich nie je s uzatvorenou zmluvou o poskytovaní sociálnej služby s prijímateľom SS (teda „nie je reálne obsadených“). Tento počet miest s neuzatvorenou zmluvou o poskytovaní sociálnej služby k tomuto dňu sa bude porovnávať s celkovým počtom miest, na ktorý je finančný príspevok k tomuto dňu určený.

Ak podiel týchto miest bez uzatvorenej zmluvy o poskytovaní sociálnej služby s prijímateľom SS k poslednému dňu príslušného štvrťroku z celkového počtu miest, na ktorý je k tomuto dňu finančný príspevok určený:

1. **nepresiahne 15 %**, tak sumu vyplateného finančného príspevku za vykázané neobsadené miesta v tomto štvrťroku, prijímateľ finančného príspevku ministerstvu **nemusi vrátiť**,
2. **presiahne 15 % a nepresiahne 25 %**, tak prijímateľ finančného príspevku za vykázané neobsadené miesta v tomto štvrťroku, **musí ministerstvu vrátiť len polovicu (50 %)** sumy, ktorú by inak musel vrátiť,
3. **presiahne 25 %**, tak sumu vyplateného finančného príspevku za vykázané neobsadené miesta v tomto štvrťroku, prijímateľ finančného príspevku ministerstvu **musí vrátiť v celej sume** určenej podľa zákona o sociálnych službách.

Príklad

Kapacita zariadenia pre seniorov s pobytovou formou poskytovanej sociálnej služby je **40 miest** (na toľko miest je aj k 30. 9.2020 určený finančný príspevok na základe uzatvorenej zmluvy o poskytnutí tohto finančného príspevku s MPSVR SR)

K 12. 3. 2020 bolo „zazmluvnených“ 34 miest (teda bolo s prijímateľmi sociálnej služby uzavretých 34 zmlúv o poskytovaní sociálnej služby)

K 12. 3. 2020 bolo „nezazmluvnených“ 6 miest (nebola uzatvorená zmluva o poskytovaní sociálnej služby s prijímateľmi sociálnej služby a tieto miesta boli „prázdne“)

K poslednému dňu tretieho štvrťroka tj. k 30.9.2020 je „nezazmluvnených“ 6 miest (nie je uzatvorená zmluva o poskytovaní sociálnej služby, tieto miesta sú „prázdne“), pričom z týchto 6 miest :

- 5 miest nie je „zazmluvnených“ od vzniku krízovej situácie, t.j. od 12. 3. 2020 (za tieto neobsadené miesta by mal podľa zákona o sociálnych službách a NV SR č. 70/2020 Z. z. poskytovateľ sociálnej služby vrátiť MPSVR SR 9 000 eur),
- 1 miesto bolo v priebehu príslušného štvrťroka „zazmluvnené“ 20 dní (na tomto mieste bola uzatvorená zmluva o poskytovaní sociálnej služby) a počas 60 po sebe nasledujúcich dní „zazmluvnené“ nebolo (poskytovateľ sociálnej služby by mal za toto neobsadené miesto podľa zákona o sociálnych službách a NV SR č. 70/2020 Z. z. vrátiť MPSVR SR 600 eur).

Podľa zákona o sociálnych službách a NV SR č. 70/2020 Z. z. v znení do nadobudnutia účinnosti NV SR č. 261/2020 Z. z. - poskytovateľ sociálnej služby by mal vrátiť MPSVR SR finančný príspevok za neobsadené miesta za príslušný štvrťrok v sume 9 600 € (9000 € + 600 €).

Podľa NV SR č. 261/2020 Z. z. –, ktoré zabezpečuje rozšírenie tzv. tolerovanej neobsadenosti – bude situácia nasledovná :

Počet miest k 30. septembru 2020, na ktorých sa neposkytuje sociálna služba na základe uzatvorenej zmluvy o poskytovaní sociálnej služby s prijímateľom tejto sociálnej služby a nejde pritom o žiadne z miest z 34 miest na ktorých sa k 12. marcu 2020 poskytovala sociálna služba na základe uzatvorenej zmluvy o poskytovaní sociálnej služby s prijímateľom sociálnej služby - 6 miest, predstavuje z celkového počtu miest v zariadení, pre ktoré je finančný príspevok k 30. septembru 2020 určený, teda zo 40 miest v zariadení podiel, ktorý sa vypočíta takto:

Výpočet podielu miest v zariadení, ktoré nie sú miestami zazmluvnenými k 12. 3. 2020, :

40 miest (registrovaná kapacita zariadenia pre seniorov a zároveň počet miest na ktoré je k 30.09.2020 finančný príspevok určený) .....100 %

6 neobsadených miest k 30.09.2020 .....x %

$6 \times 100 = 40 \times x$, z toho vyplýva, že $x = 6 \times 100 / 40 = \underline{\underline{15,00 \%}}$

Záver :

Podiel miest v zariadení pre seniorov, ktoré nie sú miestami na ktorých sa k 12. marcu 2020 poskytovala sociálna služba na základe uzatvorenej zmluvy o poskytovaní sociálnej služby a na ktorých sa k 30. septembru 2020 neposkytuje sociálna služba na základe uzatvorenej zmluvy o poskytovaní sociálnej služby z celkového počtu miest, pre ktoré je k 30.09.2020 finančný príspevok určený, je 15, 00 % a nepresahuje teda 15 % podiel podľa § 3 ods. 4 písm. a) NV SR č. 261/2020 Z. z., čo znamená, že prijímateľ finančného príspevku nie je povinný MPSVR SR vrátiť sumu pomernej časti poskytnutého finančného príspevku v sume 9 600 eur, ktorá vyplýva z vykonaného „zúčtovania“ vyplateného finančného príspevku za neobsadené miesta za tretí štvrťrok. a finančné prostriedky, ktoré by musel podľa zákona o sociálnych službách a NV SR č. 70/2020 Z. z. vrátiť (9 600 eur), **si ponecháva.**

(Vypočítali sme, že podiel týchto miest bez uzatvorenej zmluvy o poskytovaní sociálnej služby s prijímateľom SS k poslednému dňu príslušného štvrťroku z celkového počtu miest, na ktorý je finančný príspevok určený nepresiahol 15% a tak poskytovateľ sociálnej služby nevracia za neobsadené miesta a finančné prostriedky, ktoré by musel podľa zákona o sociálnych službách a NV SR č. 70/2020 Z. z. vrátiť si vo výške 9 600 eur ponecháva).

Tento spôsob výpočtu je možné primerane použiť pre iné druhy zariadení sociálnych služieb s pobytovou formou sociálnej služby a pri zachovaní zmyslu a účelu právnej úpravy a súvisiaceho spôsobu výpočtu primerane aj pre zariadenia sociálnych služieb s ambulatnou formou sociálnej služby a aj pre nocľahárne, ktoré poskytujú sociálnu službu 24 hodín denne.

Poznámky :

Registrovaná kapacita : 40 miest

Neobsadené miesta k 30. 9. 2020 : 7 miest (vratka za tieto miesta má byť podľa zákona o SS 11 466 eur)

$7 \times 100 = 40 \times x$, z toho vyplýva že $x = 7 \times 100 / 40 = \mathbf{17,5\%}$

Poskytovateľ SS **vracia polovičnú čiastku** za 7 neobsadených miest vo výške 5 733 eura a **druhú polovicu** vo výške 5 733 eur **si ponecháva**.

Registrovaná kapacita : 40 miest

Neobsadené miesta k 30. 9. 2020 : 11 miest (vratka za tieto miesta má byť podľa zákona o SS 18 018 eur)

$11 \times 100 = 40 \times x$, z toho vyplýva že $x = 11 \times 100 / 40 = \mathbf{27,5\%}$

Poskytovateľ SS **vracia plnú čiastku** za 11 neobsadených miest **vo výške 18 018 eur**.

V Bratislave dňa 05.10.2020

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte:

Ing. Mgr. Vieru Filipovú, tel.: 02 2046 3134, e-mail: viera.filipova@employment.gov.sk

Ing. Ivetu Zongorovú, tel.: 02 2046 2134, e-mail: iveta.zongorova@employment.gov.sk